

ODPIS

Sygn. akt VIII U 666/16

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie : Przewodniczący SSO Maciej Nawrocki

Protokolant st. prot. sąd. Magdalena Pelz

po rozpoznaniu w dniu 9 maja 2017 r. w Poznaniu

odwołania **C. Ł.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

z dnia 18 lutego 2016r., znak: (...)

w sprawie **C. Ł.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

o emeryturę

oddala odwołanie

SSO Maciej Nawrocki

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 lutego 2016 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P., na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43; dalej: rozporządzenie z dnia 07.02.1983 r.) oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2016 r., po. 887 ze zm.; dalej: ustawa emerytalno-rentowa), po rozpoznaniu wniosku złożonego dnia 21 grudnia 2015r., odmówił C. Ł. przyznania emerytury.

W uzasadnieniu wskazał, iż na dzień 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca nie udowodnił co najmniej 15-letniego okresu wykonywania pracy w szczególnych warunkach, a jedynie 13 lat, 10 miesięcy i 15 dni przypadające w okresach od dnia 4 czerwca 1970 r. do dnia 12 kwietnia 1973 r., od dnia 12 maja 1973 r. do dnia 28 lutego 1979 r. oraz od dnia 16 marca 1979 r. do dnia 31 maja 1984 r. z tytułu zatrudnienia w (...) S.A. Organ rentowy nie uwzględnił do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu od dnia 1 czerwca 1984 r. do dnia 29 listopada 1994 r., tj. okresu zatrudnienia w Wytwórni (...), wskazując, że C. Ł. nie przedłożył wymaganego świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Jednocześnie na dzień 31 grudnia 1998 r. wnioskodawca legitymuje się wymaganym 25-letnim okresem składkowym i nieskładkowym. W konsekwencji organ rentowy uznał, iż C. Ł. nie spełnił warunków do przyznania emerytury przy obniżonym wieku emerytalnym /vide decyzja w aktach ZUS/

Dnia 7 marca 2016 r., **C. Ł.** w formie i terminie przewidzianym prawem złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez stwierdzenie, że nabył prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach.

Uzasadniając wskazał, iż decyzja organu rentowego jest wadliwa, gdyż nie uwzględnia okresu zatrudnienia od dnia 1 czerwca 1984 r. do dnia 30 września 1988 r. w Wytwórni (...) oraz od dnia 2 listopada 1988 r. do dnia 29 listopada 1994 r. w Wytwórni (...). Odwołujący pracował w tym okresie przy wytwarzaniu płyt wiórowo – cementowych „suprema”, których technologia produkcji wymagała między innymi stosowania oprócz cementu, także chlorku wapnia. Produkował również zbrojenia dla zbrojnych płyt „suprema” oraz pracował przy wytwarzaniu budowlanych elementów betonowych. Zdaniem odwołującego wykonywał więc we wskazanym okresie prace opisane w załączniku do rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r., uprawniające do obniżenia wieku emerytalnego. W konsekwencji, odwołujący stwierdził, że łączny staż wykonywania pracy w warunkach szczególnych wynosi 24 lata, 3 miesiące i 13 dni, czyli przekracza wymagany próg 15 lat. /vide odwołanie k. 2-5 akt/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, przytaczając argumentację prawną i faktyczną zaprezentowaną w zaskarżonej decyzji. /vide odpowiedź na odwołanie k. 14-15 akt/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

C. Ł. urodził się dnia (...) Nie jest członkiem OFE. Na dzień 31 grudnia 1998 r. legitymuje się stażem ubezpieczeniowym wynoszącym 27 lat + 10 miesięcy + 8 dni (27 lat + 27 dni okresów składkowych oraz 9 miesięcy + 11 dni okresów nieskładkowych).

Dnia 21 grudnia 2015 r. odwołujący wniósł o przyznanie prawa do emerytury przy obniżonym wieku emerytalnym i to z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Do wniosku odwołujący dołączył m.in. świadectwo pracy z dnia 29 listopada 1994 r. wystawione przez Wytwórnę (...), w którym wskazano, iż w okresie od dnia 1 czerwca 1984 r. do dnia 29 listopada 1994 r. C. Ł. stale i w pełnym wymiarze czasu zatrudniony był na stanowisku pracownika fizycznego. Ponadto odwołujący do wniosku załączył zaświadczenie z dnia 14 grudnia 2015 r., w którym A. W. potwierdził, że odwołujący wykonywał prace wymienione w wykazie A, dział V załącznika do rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r., tj. prace w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych.

Po analizie zgromadzonych dokumentów, decyzją z dnia 18 lutego 2016 r. organ rentowy odmówił odwołującemu prawa do emerytury. Zakład uznał, że na dzień 1 stycznia 1999 r. odwołujący legitymuje się stażem ubezpieczeniowym wynoszącym 27 lat, 10 miesięcy i 8 dni, ale nie udokumentował wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

bezsporne; nadto dowód: dokumenty w aktach rentowych odwołującego

W okresie od dnia 1 czerwca 1984 r. do dnia 30 września 1988 r. odwołujący był zatrudniony w Wytwórni (...), zaś w okresie od dnia 2 listopada 1988 r. do dnia 29 listopada 1994 r. odwołujący był zatrudniony w Wytwórni (...).

Początkowo odwołujący pracował wyłącznie przy produkcji płyt wiórowych izolacyjnych suprema. Głównym zadaniem odwołującego było tzw. formowanie płyt, polegające na wkładaniu gotowej mieszaniny do form. Dodatkowo odwołujący zajmował się mieszaniem wełny drzewnej z cementem i chlorkiem wapna w specjalnym bębnie, a także innymi pracami, jak np. wyniesieniem gotowych płyt, pomocą w załadunku. Natomiast od 1988 r., po rozszerzeniu zakresu działalności przez pracodawcę, C. Ł., w zależności od potrzeby, pracował albo przy produkcji płyt izolacyjnych, albo przy produkcji bloczków betonowych. W przypadku produkcji bloczków betonowych M6 zadaniem odwołującego było wkładanie materiału do betoniarki (cement, kruszywo), wykładanie masy do form i opróżnianie form po zawibrowaniu.

W Wytwórni (...) i Wytwórni (...) zatrudnieni byli także świadkowie E. D. i K. W.. E. D. tak jak powód pracował przy produkcji płyt wiórowych izolacyjnych suprema i poza produkcją płyt nie miał innych obowiązków. Pracę wykonywał w pełnym wymiarze, po 8 godzin dziennie. Natomiast K. W. pracował przy produkcji płyt wiórowych izolacyjnych

suprema w latach 1984 – 1994. Pracę rozpoczął razem z odwołującym. Między odwołującym a świadkiem zachodzi stosunek powinowactwa, tzn. odwołujący jest mężem siostry świadka.

A. W. był pracodawcą odwołującego w spornym okresie (1984-1994). Podnosi, iż obowiązki odwołującego zawierają się w czynnościach wymienionych w dziale V załącznika do rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r.

dowód: dokumenty w aktach rentowych odwołującego; akta rentowe świadka E. D. (k. 22); zeznania świadków: E. D., K. W., A. W. (k. 42); zeznania odwołującego (k. 42)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dokumentów, zeznań świadków oraz zeznań odwołującego.

Sąd uznał za wiarygodne w całości **dokumenty** zabrane w aktach organu rentowego oraz aktach sprawy albowiem zostały one sporządzone przez kompetentne organy, w zakresie przyznanych im upoważnień i w przepisanej formie. W szczególności Sąd uznał za wiarygodne dokumenty dotyczące zatrudnienia odwołującego w Wytwórni (...) i Wytwórni (...). Autentyczność i wiarygodność dokumentów nie była kwestionowana przez strony, a Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu zatem na dokumentach tych oparto ustalenia faktyczne.

Podstawą dokonanych ustaleń faktycznych Sąd uczynił również znajdujące się w aktach kserokopie dokumentów, albowiem zawarte w nich informacje nie były kwestionowane przez żadną ze stron postępowania, co pozwoliło na potraktowanie tychże kserokopii jako dowodów pośrednich istnienia dokumentów o treści im odpowiadającej.

Sąd uznał za spójne i konsekwentne **zeznania świadków** E. D., K. W. i A. W.. Świadczyli potwierdzili fakt pracy odwołującego w spornym okresie (lata 1984 – 1994) w Wytwórni (...) i Wytwórni (...). Świadczyli opisali obowiązki odwołującego i potwierdzili, że odwołujący wykonywał pracę w pełnym wymiarze czasu pracy i nie miał dłuższych przerw w pracy.

Za w pełni wiarygodne Sąd uznał **zeznania odwołującego**, które tworzyły zwartą i logiczną całość oraz korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie, w tym z dokumentami oraz zeznaniami świadków. Odwołujący przekonująco i rzeczowo wyjaśnił na czym polegała jego praca przy produkcji supremy i bloczków betonowych.

Sąd zważył, co następuje:

Przyznawanie emerytur dla osób urodzonych tak jak odwołujący po 31 grudnia 1948 r. reguluje art. 184 ustawy emerytalno - rentowej.

Zgodnie z tym przepisem emerytura przy obniżonym wieku przysługuje ubezpieczonym, którzy łącznie spełnią poniższe wymogi:

- mężczyzna osiągnie wiek lat 60,
- na dzień 01.01.1999 r. legitymuje się stażem ubezpieczeniowym (okresy składkowe i nieskładkowe) wynoszącym co najmniej 25 lat,
- na dzień 01.01.1999 r. legitymuje się stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze wynoszącym co najmniej przez 15 lat,
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, a jeżeli przystąpił – złoży wniosek o przekazanie zgromadzonych środków na rachunku za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa.

Bezsporne było to, iż:

1. odwołujący dnia 10 maja 2011 r. ukończył 60 lat,

2. na dzień 1.01.1999 posiada 25 lat stażu ubezpieczeniowego,

3. nie przystąpił do OFE.

Sporne natomiast w sprawie było to, czy odwołujący legitymuje się 15 letnim stażem pracy w warunkach szczególnych. Natomiast poza sporem pozostawało to, iż odwołujący udowodnił okres pracy w Wytwórni (...) i Wytwórni (...) w latach 1984 – 1994.

Zatrudnienie w szczególnych warunkach czy w szczególnym charakterze interpretuje się tak, jak to było wymagane w przepisach dotychczasowych do nabycia emerytury w obniżonym wieku. Przepisami dotychczasowymi w rozumieniu art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalno-rentowej jest rozporządzenie z dnia 07.02.1983 r. wraz z załącznikiem.

Zgodnie z § 2 rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r. okresami pracy, uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu, są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Nie jest jednak dopuszczalne by wykonywanie pracy w szczególnych warunkach było łączone z wykonywaniem innych prac, niewymienionych w załączniku do rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r. Wymagane jest jednoznaczne wykazanie, iż wykonywana była tylko i wyłącznie praca w szczególnych warunkach. Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 27 września 2016r. III AUa 690/16, LEX nr 2137138 pojęcie „pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy” zostało zatem wyłożone w judykaturze jako nieobejmujące innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika.

Zgodnie z § 1 ust. 1 rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r. – rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej „wykazami”.

Zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r., okresy pracy w szczególnych warunkach, na podstawie posiadanej dokumentacji, stwierdza zakład pracy w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Jednakże, judykatura pozwala na dowodzenie w inny, niż wskazany w § 2 ust. 2 rozporządzenia, że praca była wykonywana w szczególnych warunkach.

W uchwale z dnia 27 maja 1985 r. (III UZP 5/85, LEX nr 14635) Sąd Najwyższy wskazał, że w postępowaniu przed okręgowymi zakładami pracy i ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia z zakładu pracy z powodu likwidacji zakładu pracy lub zniszczenia dokumentów dotyczących takiego zatrudnienia. Przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków nie jest dopuszczalne w postępowaniu przed organem rentowym (teza powołanej uchwały SN). Sąd jest uprawniony do przeprowadzenia dowodu ze świadków na okoliczność takiego zatrudnienia – jeżeli okaże się, że jest to konieczne dla wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności sprawy. Dowód z zeznań świadków podlega ocenie Sądu na tle okoliczności sprawy i treści zebranego materiału dowodowego. Nie można bowiem – podkreśla SN – przypisać ustawodawcy zamiaru, ażeby tak istotne kwestie, mające wpływ na ustalenie prawa do świadczeń emerytalno – rentowych, powierzył tylko zakładom pracy, skoro jest notoryjnie znane, że zakłady pracy często nie posiadają dokumentacji z uwagi na upływ czasu, reorganizację lub zniszczenie z innych przyczyn. Prowadziłoby to w wielu przypadkach do przyznania pracownikom, którzy byli zatrudnieni w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, zaniżonych świadczeń, a nawet pozbawienia świadczeń. Podobny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84, LEX nr 14630 oraz w uchwale z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84, LEX nr 14625: „okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane w postępowaniu odwoławczym także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy.”

Dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 22.01.2008 r., I UK 210/07; z dnia 06.12.2007 r., III UK 66/07; z dnia 04.10.2007 r., I UK 111/07; z dnia 19.09.2007 r., III UK 38/07; z dnia 14.09.2007 r., III UK 27/07).

W ocenie Sądu niektóre z prac wykonywanych przez odwołującego w spornym okresie, w trakcie zatrudnienia w Wytwórni (...) i Wytwórni (...) należały do prac wymienionych w załączniku do rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r. oraz w zarządzeniu nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 01.08.1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty (dalej: zarządzenie nr 9), stanowiącym akt wykonawczy do rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r. W szczególności, taka kwalifikacja wydaje się uzasadniona w odniesieniu do pracy przy produkcji bloczków betonowych M6 (pkt 15 rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r. oraz odpowiadający mu pkt 15 zarządzenia nr 9).

Natomiast, w ocenie Sądu, odwołujący nie wykazał zasadności takiej kwalifikacji odnośnie do pracy przy produkcji płyt suprema, nawet, jeżeli przy ich produkcji były stosowane zbrojenia. Zgodnie z pkt 4 rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r. pracą w warunkach szczególnych są prace zbrojarskie i betoniarskie, przy czym wykaz stanowisk wskazany w pkt 4 zarządzenia nr 9 w odniesieniu do tego pkt (1. zbrojarz, 2. zbrojarz prefabrykatów, 3. betoniarz, 4. zestawiacz surowców i mieszanek, 5. operator betoniarki – betoniarz) wskazuje, że chodzi o prace zbrojarskie przy betonowaniu, a nie przy produkcji elementów budowlanych z innych surowców.

Odwołujący nie wykazał również zasadności kwalifikacji supremy jako materiału ogniotrwałego (takie twierdzenie podniósł świadek A. W.), co miałyby uzasadniać kwalifikację z pkt 11 rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r. Sąd samodzielnie nie znalazł potwierdzenia dla takiej kwalifikacji w dostępnych, otwartych repozytoriach wiedzy.¹

Konkludując, odwołujący nie wykazał, żeby w okresie zatrudnienia w Wytwórni (...) i Wytwórni (...) wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy **jedynie** prace w szczególnych warunkach. Wobec tego nie jest dopuszczalne doliczenie tego okresu zatrudnienia odwołującego do stażu pracy w warunkach szczególnych.

Sąd stwierdził, iż do stażu pracy w szczególnych warunkach należało uwzględnić jedynie okres zaliczony przez organ rentowy, tj. 13 lat, 10 miesięcy i 15 dni, czyli okres zatrudnienia w (...) S.A.

Mając powyższe na względzie, Sąd uznając, że zaskarżona decyzja odpowiada prawu i nie ma podstaw do uwzględnienia odwołania, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc i wymienionych przepisów prawa materialnego – **oddalił odwołanie**, orzekając jak w sentencji.

/-/ Maciej Nawrocki